

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. VII. Solvitur alia difficultas,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

noſcit in decreto conditionato : Ergo aliqua ſaltem cognoſcit, independenter à tali decreto, per ſcientiam mediam. Major eſt certa, cum nihil ſit cognoſcibile, quod infinita Dei ſcientia non attingat. Minor autem probari poteſt, quia otioſum videtur & ſuperfluum, ponere decreta conditionata in Deo, circa tot futura; cum ea ad nullum finem deſerviant, & nullo firmo ac ſolido fundamento nitantur.

222. Ad hoc argumentum plures ex noſtris reſpondent, conceſſa Majori, negando Minorem, ad cujus probationem negant decreta illa eſſe otioſa & ſuperflua in Deo, ſicut nec in illo ſuperfluit horum futurorum cognitio; atque ad illa ſuadenda, duplex fundamentum inveniunt : unum à priori, aliud à poſteriori. Primum deſumunt ex ſumma actualitate voluntatis divinæ, ut libera: ſicut enim divina voluntas, quia eſt ſumma actualitatis, ſub conceptu naturæ, petit eſſe in actu ſecundo amoris circa objectum neceſſarium; ita quia ſub conceptu liberæ, gaudet ſummâ actualitate, petit eſſe in actu ſecundo terminationis ad objecta ad extra, vel per volitionem circa objecta poſitiva, vel per nolitionem circa objecta negativa, licet ſit indifferens ad quodlibet illorum in particulari. Secundum ex divina cognitione deducunt, cum enim divina cognitio ad objectum aliquod ut futurum terminari non poſſit, niſi præſuppoſito decreto divinæ voluntatis, extrahentis illud à ſtatu meræ poſſibilitatis, ut ſuprà oſtendimus : eo ipſo quod omnia illa, ut futura à Deo cognoſcantur, colligunt à poſteriori, circa omnia illa, debere præcedere decretum liberum voluntatis divinæ.

223. Hæc ſolutio, probabilis eſt abſque dubio, continetque Thomiſticam, ſatiſque acutam doctrinam : quia tamen quidam ex Thomiſtis, non improbabiler ſentiunt cum Durando, Ferrarienſi, Curiele, Herrera, & P. Lemos, potuiſſe voluntatem divinam, ab omni decreto libero poſitivo, manere ſuſpenſam, nec volendo poſitive aliquid creatum exiſtere, nec per actum poſitivum nolendo negationem exiſtentie illius; ideo juxta hanc ſententiam, aliter ad argumentum reſpondendum eſt. Sed ut reſponſio clarè percipiatur, quedam breviter præmittenda ſunt.

224. Notandum ergo primò, voluntatem divinam conſiderari poſſe dupliciter : vel ut liberam libertate contrarietatis, penes velle hoc, & velle illius oppoſitum, vel ut liberam libertate contradictionis, penes velle & non velle. Sub prima conſideratione, adæquatè reſpicit extrema poſitiva; at ſub ſecunda determinari poteſt, & per decretum poſitivum, & per decretum negativum, id eſt per negationem liberam decreti. Cujus ratio eſt, quia omne extremum libertatis, poteſt illam ad actum ſecundum reducere, vel liberè determinare : voluntas autem Dei, ut libera libertate puræ contradictionis, reſpicit tanquam extrema, decretum poſitivum, & liberam negationem illius; ac proinde poteſt determinari, & exerceri, non ſolum per decretum poſitivum, ſed etiam per illius liberam negationem, ut Tractatu ſequenti oſtendemus.

Diſp. 3.
art. 3.
225.

Notandum ſecundò : Propositiones conditionales de futuro contingenti, eſſe in duplici differentia : alias affirmativas, alias negativas. Inter quas hoc verſatur diſcrimen, quod cum affirmativæ enuntient aliquid poſitive futurum, ſive abſolute, ſive conditionatè, requirunt ad ſui veritatem poſitivum influxum divinum, ſub eadem

A conditione; & quia ad poſitivum influxum requiritur poſitivum decretum, & hoc nequit eſſe futurum, hinc ſit quòd neceſſariò requirant poſitivum decretum, exercitè ab æterno in Deo exiſtens. Negativæ autem, cum nihil poſitivum enuntient, ſed tantum negent rem eſſe futuram ſub aliqua conditione; & ad negationem futurationis rei ſufficiat negatio concuſſus, & ad negationem concuſſus, negatio decreti : hinc ſit quòd propositiones negativæ, ad ſui veritatem non expoſcant poſitivum decretum, ſed ſufficiat ſola decreti negatio.

Notandum tertio : Negationem illam decreti eſſe Deo liberam, libertate contradictionis : quod oſtenditur, tum quia taliter convenit Deo, quòd potuit non convenire; tum etiam quia eſt extremum libertatis contradictionis, non minus quàm decretum poſitivum : Ergo ſicut hoc determinat voluntatem Dei, tanquam exercitium libertatis ejus, & eſt illi liberum; ita negatio decreti, illam determinabit, eritque illi libera. His prænotatis.

Ad argumentum reſpondeo, omnia conditionata poſitive futura ſupponere poſitivum decretum; illa autem quæ non ſunt purè poſitiva, ſed quæ negationem futurationis important, ſupponere decretum negativum, id eſt liberam decreti negationem : unde ſi circa aliquam poſſibilem combinationem non præcedat decretum poſitivum, non dabitur poſitiva futurationis, ſed negatio futurationis, ex vi negativi decreti. Ita egregiè docet, in manuſcriptis Tractatùs de ſcientia Dei, illuſtriſſimus Dominus Godoy, nuper in Academia Salmanticensi ſacræ Theologiæ Profeſſor primarius, & nunc ob eximiam ejus eruditionem & ſapientiam, Episcopali inſulâ decoratus, & ad Oxomenſem Episcopatum aſſumptus, à quo nonnulla mutuati ſumus, pluraque ejus fragmenta, ne perirent, collegimus.

§. VII.

Solvitur alia difficultas.

D Oſti quidam Recentiores, ut probent dari in Deo quandam ſcientiam mediam inter ſcientiam ſimplicis intelligentiæ, & ſcientiam viſionis, arguunt in hunc modum. Veritas hujus futuri conditionati, *Si Deus daret ſuæ gratiam efficaciæ, vel prædeterminationem phyſicam, converteretur*, cognoſcitur à Deo : Sed non poteſt ab illo cognoſci, niſi per ſcientiam mediam : Ergo illa in Deo admittenda eſt. Major eſt certa, Minorem autem ſic probant. Cum hæc veritas ſit libera & contingens, non cognoſcitur à Deo per ſcientiam ſimplicis intelligentiæ, quæ verſatur ſolum circa res naturales & neceſſarias; & cum ſit de futuro conditionato, non attingitur per ſcientiam viſionis, quæ ſolum fertur circa res abſolute futuras : Ergo ſolum attingitur per ſcientiam mediam.

Reſpondeo conceſſa Majori, negando Minorem. Ad cujus probationem, dico veritatem hujus conditionalis, à Deo cognoſci per ſcientiam naturalem, & ſimplicis notiæ : quia licet extrema ſint libera, & contingencia; conſecutio tamen, & illatio, quæ in ea exprimitur, infallibilis eſt & neceſſaria, ac proinde ad ſcientiam Dei naturalem pertinet. Quod ut fiat evidentius, & ſimul detegatur radix deceptionis, & hallucinationis horum Recentiorum, qui in Deo fingunt novum aliquod genus ſcientiæ mediæ, diverſum

226.

227.

228.

229.

ab ea quam Molina excogitavit: five potius attribuantur scientiæ mediæ, quod ceteri Theologi ad scientiam simplicis notitiæ pertinere asserunt.

230. Diligenter observandum est, & ex Dialectica recolendum: fieri posse quod conditionalis, in vi consequentiæ, & illationis, necessaria sit, quamvis utrumque extremum sit liberum, & contingens; imò & falsum, vel impossibile: v. g. hæc conditionalis, in vi consequentiæ est necessaria; *Si Petrus videt parietem, paries est visus. Si Petrus loquitur, movet linguam;* & tamen utrumque extremum, secundum se sumptum, liberum est & contingens. Et ista, *Si homo est equus, est hinnibilis,* est necessaria; & tamen utrumque est falsum, & impossibile.

231. Secundo advertendum est, divinum decretum dupliciter posse importari in antecedenti propositionis conditionalis: primo per modum conditionis expressæ, v. g. quando dicitur, *si Deus hoc efficaciter decreverit, illud erit.* Secundo implicitè, & ut medium, seu ratio formalis, quâ Deus utitur ad cognoscendum objectum conditionatè futurum, quod in tali propositione exprimitur.

232. His præsuppositis, dicimus quod quando in antecedenti propositionis conditionalis, decretum, vel prædeterminatio, aut gratia efficax, quæ ex illo provenit, ponuntur per modum conditionis explicitæ, & expressæ; & quando in ea exprimitur vis illationis, & consequentiæ: tunc illa à Deo cognoscitur per scientiam simplicis intelligentiæ, quâ comprehendit suam omnipotentiam, ac vim & efficaciam suæ voluntatis, & suorum auxiliorum; & quâ penetrat omnes consequentias, & illationes necessarias. Unde cum in hac conditionali, *Si Deus daret Judæ gratiam efficacem, converteretur,* exprimitur bonitas illationis, & consequentiæ, quæ naturalis est & necessaria, utpote deducta ex hoc principio omnino necessario, *Quidquid Deus efficaciter vult, & prædedit, infallibiliter eveniet;* cumque in ea decretum involvatur per modum conditionis explicitæ, & non solum per modum motivi, seu rationis formalis cognoscendi hoc futurum conditionatum, hinc fit illam non cognosci à Deo per scientiam liberam, sed naturalem & necessariam. Sicut etiam in opposita sententia, si conditionalis fiat ex ipsa scientia mediæ, & objecto futuro: v. g. *Si Deus præscit Judam convertendum, Judas convertetur,* est necessaria consequentia, pertinetque ad scientiam simplicis intelligentiæ eam cognoscere, quia licet extremum, scilicet conversio Judæ, sit liberum & contingens; consequentia tamen illa, in vi consequentiæ, & conditionalis, est necessaria.

233. Dices, In hac conditionali, *Si Deus daret Judæ gratiam efficacem, converteretur,* illatio non est necessaria, sed contingens & libera: Ergo non cognoscitur à Deo per scientiam naturalem, sed liberam. Consequentia patet, Antecedens probatur. Ex gratia efficaci, & physicè prædeterminante, actus liber, seu consensus voluntatis creatæ, non sequitur necessario, sed contingenter & liberè; quia divinum decretum, ratione infinitæ efficacitæ quâ pollet, attingit non solum substantiam, sed etiam modum libertatis & contingentiam in nostris operationibus, ut disp. 4. art. 5. declaravimus. Ergo non solum illud consequens, *Judas convertetur;* sed etiam, hæc illatio & consequentia, *Si Deus daret Judæ gratiam efficacem, con-*

A *verteretur,* libera est & contingens.

Respondeo negando Antecedens, ad cujus probationem dicendum est, quod licet ex divina prædefinitione, & gratia efficaci, quæ est ejus executio, effectus prædefinitus, liberè, & contingenter proveniat; vis tamen illationis & consequentiæ necessaria est; quia necessarium est, & non contingens, aut liberum, quod ex omnipotenti Dei prædefinitione, effectus prædefinitus sequatur, eo modo quo prædefinitus est; ac proinde quod liberè & contingenter eveniat, si Deus decreverit. & prædefinierit, creaturam liberè & non necessariò operaturam. Unde D. Thomas 3. contra Gentes cap. 94. *Si Deus providit quod illud erit futurum contingenter, sequitur infallibiliter, quod erit contingenter, & non necessariò.* Idem expressè docet Anselmus in libro de concordia cap. 1. his verbis: *Quoniam quod Deus vult non potest non esse, cum vult hominis voluntatem, nullâ cogi aut prohiberi necessitate ad volendum, vel ad non volendum; & vult effectum sequi voluntatem, tunc necesse est voluntatem esse liberam, & esse quod vult.* Quibus verbis aperte docet, ex efficacia voluntatis divinæ, necessariò sequi, voluntatem esse liberam, & liberè operaturam; si Deus voluerit & prædefinierit, eam liberè operari. Quare licet istud consequens, *Petrus liberè operabitur,* liberum sit & contingens: hæc tamen illatio & consequentia, *Si Deus voluerit Petrum liberè operari, liberè operabitur,* non est contingens, sed necessaria.

§. VIII.

Alia objectio solvitur.

235. **P**ote est etiam in favorem scientiæ mediæ fieri hoc argumentum. Si scientia Dei, respectu futurorum conditionatorum, sit fundata in decreto efficaci, & prædeterminante, erit subjective tantum libera, & necessaria objective: Consequens est falsum, & contra Thomistas, qui docent scientiam conditionatorum, quam in Deo admittunt, esse omni ex parte liberam; nec solum ex parte subjecti, sed etiam ex parte objecti; & per hoc illam distinguunt à scientia mediæ, quæ (ut docent ejus Assertores) est objective tantum libera, & necessaria subjective: Ergo &c. Sequela Majoris probatur: A decreto efficaci, ad futurum conditionatum, est consequentia necessaria: Ergo si futura conditionata in decreto efficaci cognoscantur, objectum illius scientiæ necessarium erit, & consequenter illa erit necessaria objective, & libera tantum subjective.

236. Respondeo negando sequelam Majoris, ad cujus probationem, concessio Antecedenti, distinguo Consequens. Ergo si hæc futura cognoscantur in decreto efficaci &c. si tale decretum ingrediatur ex parte conditionis, seu ex parte antecedentis, concedo. Si sit medium solum ex parte subjecti, quâ ratione à nobis constituitur, nego. Objectum itaque scientiæ conditionatæ, quam in Deo admittimus, est conditionatum contingens: v. g. istud, *si vocavero Petrum, consentiet;* quia antecedens hujus scientiæ, non est vocatio & efficax decretum, sed sola vocatio, cum qua ut sic non connectitur necessariò consensus, sed liberè & contingenter: decretum autem à nobis constituitur ut medium ex parte subjecti, & quia hoc decretum est de consensu futuro, ut futuro contingenter, hinc fit quod licet illud inferat infallibiliter, non tollit, sed infert quod sit futurum